

GS brief aan Provinciale Staten

Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
19 december 2023

Ons kenmerk
PZH-2023-845378735
DOS-2020-0007548

Aan Provinciale Staten

Bijlagen
1

Onderwerp:

Behandelvoorstel moties Chemours en stand van zaken toezeggingen

Geachte Statenleden,

Op 20 september 2023 hebben Provinciale Staten (PS) bij de bespreking van het dossier Chemours een viertal moties aangenomen. Deze brief bevat ons behandelvoorstel voor de invulling van deze moties en gaat in op de afronding van een aantal toezeggingen.

Het betreft de volgende moties:

Motie 1243: 'Hand in hand naar een veiliger Zuid-Holland' – Nagesh (PvdA)

Motie 1244 'Nul uit de pijp' - Van Woerden (CU)

Motie 1248: 'Intrekken vergunning Chemours' – Van Viegen (PvdD)

Motie 1249: 'Stillegging fabriek' – Van Viegen (PvdD)

Behandelvoorstel

Op uw verzoek bent u met de bijgaande Lid GS brief d.d. 22 november 2023 (PZH-2023-843949066) door de verantwoordelijke portefeuillehouders voorafgaand aan de Statencommissie Ruimte en Milieu van 29 november jl. geïnformeerd over de stappen die er gezet worden in het dossier Chemours en daarbij de stand van zaken rond het invullen van de aangenomen moties en de toezeggingen die in dit dossier zijn gedaan. In deze brief zijn per motie alle verzoeken toegelicht en is de samenhang tussen uw moties en de Kamermoties toegelicht.

Gedeputeerde Staten (GS) hebben een aantal acties in gang gezet die worden uitgevoerd als onderdeel van onze VTH-taken en passen binnen bestaand beleid zoals vastgelegd in de Nota Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving. Aangezien deze acties passen bij de reguliere werkzaamheden van de omgevingsdiensten of zijn voorzien in de aanvullende begroting voor het dossier Chemours is hiervoor op dit moment voldoende financiële dekking.

Invulling van in PS aangenomen moties

De in de Tweede Kamer en PS aangenomen moties geven een extra impuls en richting aan de activiteiten die de provincie en DCMR namens GS al jarenlang intensief uitoefenen. Verder bevatten uw moties nieuwe elementen waar wij graag invulling aan geven.

Motie 1243 Hand in hand naar een veiliger Zuid-Holland – Nagesh (PvdA) en toezegging
KNM/T2023.019

In het kader van de gevraagde nulmeting naar PFAS in bodem en oppervlakte- en zwemwater en het monitoren van emissies zijn de volgende acties gestart:

- Een PFAS-bronnenonderzoek om locaties waar mogelijk een (historische) bodemverontreinigingen met PFAS kan zijn ontstaan in kaart te brengen. Dit is een al gestart landelijk project waarbij alle provincies een inventarisatie uitvoeren. In de regio Drechtsteden hebben verschillende opdrachtgevers inmiddels water- en bodemonderzoek laten uitvoeren, de meeste relevante onderzoeken zullen worden geïnventariseerd en ontsloten zodat een completer beeld ontstaat.
- Waterbeheerders toetsen met regelmaat of de chemische waterkwaliteit van het oppervlaktewater voldoet aan de normen van de Kaderrichtlijn Water (KRW). In de KRW is van de PFAS-verbindingen momenteel alleen PFOS genormeerd. De resultaten van de metingen zijn samengebracht in het landelijke [waterkwaliteitsportaal](#). Zie ook de beantwoording van de op 14 november jl. beantwoorde Statenvragen 4006¹;
- Begin september is de provincie samen met de Waterschappen gestart met het onderzoeken van de aangewezen zwemwaterlocaties in geheel Zuid-Holland op PFAS. Bij eventueel onvoldoende waterkwaliteit zal een negatief zwemadvies gegeven worden. Op dit moment is voor drie locaties vanwege PFAS een negatief zwemadvies afgegeven: plas Merwelanden Dordrecht, plas Vrijenburgbos Barendrecht en Kralinger Esch Rotterdam. Bij de laatste twee locaties lijkt er, gezien het type aangetroffen PFAS-verbindingen (voornamelijk PFOS), geen relatie te zijn met Chemours;
- Toezegging KNM/T2023.019: Het monitoren en zoveel als mogelijk minimaliseren van de PFAS-emissies bij de bedrijven waarvoor GS het bevoegd gezag zijn, is onderdeel van de reguliere VTH-werkzaamheden zoals die door de omgevingsdiensten op grond van de Nota VTH namens GS worden uitgevoerd. In bijlage 3 van de Lid GS brief vindt u een tijdlijn en overzicht van de aan Chemours vergunde emissies vanaf 2013 tot 2025;

Motie 1244 'Nul uit de pijp' – Van Woerden (CU)

Deze motie is nauw verwant aan de op 6 juli 2023 in de Tweede Kamer aangenomen motie van het lid Van Esch c.s.² en heeft raakvlakken met de aangenomen motie van het lid De Hoop c.s.³. In overleg met Rijkswaterstaat en het ministerie van IenW wordt onderzocht welke juridische en technische mogelijkheden er zijn om de emissies van PFAS naar lucht en water door Chemours verder te reduceren richting nul.

Een verdere reductie van de vergunde PFAS-emissies door Chemours is op korte termijn vooral afhankelijk van de voor 2024 verwachte uitkomst van het door ons College ingestelde hoger beroep tegen de uitspraak die de rechtbank Den Haag op 16 maart 2023 heeft gedaan in het door Chemours

---

1

<https://pzh.notubiz.nl/document/13481040/1/Beantwoording+Statenvragen+4006+van+JA21+%E2%80%93+totaalmeting+schadelijke+stoffen>

² <https://www.tweedekamer.nl/downloads/document?id=2023D31533>

³ <https://www.tweedekamer.nl/downloads/document?id=2023D40333>

ingestelde beroep. Daarnaast worden onze juridische mogelijkheden om emissies verder te verminderen mede bepaald door de uitwerking van de vijfde actielijn van het ministerie van IenW 'verbetering juridisch instrumentarium'.

Motie 1248/1249 en toezegging RM/T2023.001 'Intrekken vergunning Chemours' c.q. 'stillegging fabriek' - Van Viegen (PvdD)

Zoals eerder aangegeven in beantwoording Statenvragen 3902⁴ is het intrekken van een vergunning een maatregel die binnen het omgevingsrecht alleen in een uiterste geval als proportioneel zal worden beoordeeld en daarom slechts zelden rechtmatig toegepast kan worden. Op verzoek van PS zal opdracht gegeven worden tot een extern juridisch onderzoek naar de mogelijkheden om een fabriek (gedeeltelijk) stil te leggen of de vergunning in te trekken. Inmiddels wordt gewerkt aan de opdrachtformulering voor dit onderzoek. Wij verwachten de opdracht begin 2024 uit te kunnen zetten.

Afronding toezeggingen

In de Statencommissie KNM van 6 september jl. en in PS van 20 september zijn, mede in relatie tot de aangenomen moties, een aantal concrete toezeggingen gedaan. Inmiddels is gestart met de invulling en afronding van deze toezeggingen. Op basis van de toelichtingen zoals gegeven in deze brief en in de bijgaande Lid GS brief hebben wij het beeld dat voldaan is aan de volgende toezeggingen zodat u daarover in de Statencommissie RM van 10 januari 2024 kunt besluiten:

RM/T2023.001 Extern juridisch advies over de mogelijkheden tot intrekken/stilleggen van de fabriek
Zie de toelichting bij de bovenstaande bespreking van de moties 1248/1249.

KNM/T2023.023 - Communicatie en samenwerking overheden

In Provinciale Staten is terecht aandacht gevraagd voor de communicatie met omwonenden. Ook de OVV vraagt hiervoor in zijn aanbevelingen aandacht.

Het aantal bij Chemours betrokken overheden en inspectiediensten, met elk hun eigen taak, bevoegdheden en communicatiekanalen, is groot. Ons College heeft u toegezegd zich te zullen inzetten om de communicatie over Chemours samen met andere overheden te stroomlijnen en verder te verbeteren. Hierbij speelt vooral de vraag hoe de informatie van alle betrokken overheden en inspectiediensten toegankelijk en zo dicht mogelijk bij de inwoners ontsloten en actueel gehouden kan worden.

Samen met het ministerie van IenW, Rijkswaterstaat, RIVM, GGD, DCMR en de vier meest betrokken gemeenten is dit onderwerp inmiddels bestuurlijk besproken. Wij zijn verheugd dat de gemeente Dordrecht heeft aangeboden het initiatief te willen nemen tot en inmiddels voortvarend werkt aan het ontwikkelen van een centraal informatiepunt. Met alle betrokken partijen zal dit de komende maanden verder uitgewerkt worden. Hierbij betrekken wij ook de ervaringen van de provincie Noord-Holland die zij hebben opgedaan in het dossier Tata Steel.

RM/T2023.003/004 - PFAS Onderzoeksprogramma en gezondheidsonderzoek RIVM

Om uitvoering te geven aan een aantal toezeggingen is aan het RIVM gevraagd hoe in het landelijke PFAS-onderzoeksprogramma aandacht besteed kan worden aan bijzondere lokale situaties, zoals de gebieden rondom Chemours en hoe dit meegenomen kan worden in de onderzoeksvragen. In de

---

⁴ <https://pzh.notubiz.nl/document/12057043/1#search=%223902%22>

technische sessie voor Statenleden van 20 december 2023 zullen lenW en het RIVM het onderzoeksprogramma toelichten en samen met de GGD ingaan op vragen vanuit PS. Naast dit driejarig onderzoeksprogramma gaat het RIVM in opdracht van het ministerie van lenW een verkenning uitvoeren naar de mogelijkheid om een onderzoek uit te voeren naar de gezondheidsrisico's van omwonenden rondom Chemours en de Westerschelde. Verkend zal worden of dit mogelijk is op basis van de aanpak zoals die gehanteerd is voor het RIVM-onderzoek bij Tata Steel. De staatssecretaris van lenW heeft de brief met toelichting van het RIVM daarover op 25 oktober jl. naar de Kamer gestuurd. Deze brief is met u gedeeld als bijlage 2 van de bijgaande Lid GS brief.

RM/T2023.002 – Een update over bedrijven die PFAS uitstoten.

Voor wat betreft de emissies van PFOA en de GenX stof HFPO-DA hebben de omgevingsdiensten informatie gegeven aan het ministerie op basis waarvan de Kamer de als bijlage 1 bij de bijgaande Lid GS brief gevoegde rapportage heeft ontvangen. Op basis van de resultaten van het ZZS-uitvraagproject (2017-2021) zullen de omgevingsdiensten in Zuid-Holland in 2024 een overzicht maken van de uit dit project af te leiden emissies van de overige meest relevante PFAS-verbindingen bij de bedrijven waarvoor GS bevoegd gezag zijn.

RM/T2023.008 – Aandringen bij het Rijk en de EU op toepassen voorzorgsprincipe en verbod PFAS

Zoals toegezegd hebben de portefeuillehouders bij de Rijksoverheid in oktober jl. nogmaals aangedrongen op wet- en regelgeving waarin toepassing van het voorzorgsprincipe bij het minimaliseren van emissies van potentieel zeer zorgwekkende stoffen juridisch wordt verankerd. Inmiddels is voorzien in een maandelijks overleg met de staatssecretaris om de voortgang te bespreken.

Zoals toegezegd hebben GS met een eigen zienswijze het EU-restrictievoorstel PFAS ondersteund en daarin aangedrongen op zo kort mogelijke overgangstermijnen. Deze zienswijze is als bijlage 4 toegevoegd aan bijgaande Lid GS brief.

KNM/T2023.019 en RM/T2023.005 – Emissies beperken en bespreken aanpak gevolgen historische emissies

Zie de toelichting bij de bespreking van motie 1243. Verder is het RIVM gevraagd naar de mogelijkheden om in het PFAS-onderzoeksprogramma de technische mogelijkheden tot sanering van verontreinigde bodem en oppervlaktewater mee te nemen om daarmee de blootstelling aan PFAS te beperken;

RM/T2023.006 – Onderzoek kwaliteit drinkwater in Dordrecht en omgeving

De vraag naar de invloed van lozingen op de kwaliteit van het drinkwater in Dordrecht en omgeving is door de minister van lenW beantwoord met zijn brief van 2 november 2023⁵;

---

⁵ <https://www.tweedekamer.nl/downloads/document?id=2023D45404>

KNM/T2023.022 – Contact met Franse overheid

Zoals toegezegd hebben de portefeuillehouders contact opgenomen met de Franse overheid. Als bijlage 5 bij de Lid GS brief is de brief toegevoegd die verstuurd is aan de Préfecture de l’Oise. Dat is de Franse overheidsorganisatie die verantwoordelijk is voor de vergunningverlening aan de Franse vestiging van Chemours.

RM/T2023.007 – Onderzoek mogelijkheden in Omgevingswet tot kostenverhaal

Zoals toegezegd zijn DCMR en de provincie gestart met een verkenning om de mogelijkheden die de Omgevingswet gaat bieden om eventuele opruimkosten van veroorzaakte vervuiling te laten betalen door de vergunninghouder. Dit via een bij vergunningverlening te eisen bankgarantie of andere vorm van financiële zekerheid. In 2024 volgt een Statenvoorstel om hier generiek invulling aan te geven.

Informatievoorziening Provinciale Staten

Zoals hiervoor beschreven, loopt er inmiddels een aantal processen en acties die invulling geven aan de aangenomen moties en toezeggingen. Uw moties zien wij dan ook als oproep om door te gaan op de ingeslagen weg en als ondersteuning van onze inzet. Twee keer per jaar ontvangt u een update over de voortgang van de lopende initiatieven en Provinciale Staten worden net zoals in de afgelopen jaren ook in 2024 geïnformeerd als er relevante zaken te melden zijn in het dossier Chemours.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

drs. J. Smit

Bijlagen

- Lid GS brief d.d. 22 november 2023 (PZH-2023-843949066) ‘Stand van zaken uitvoering moties en toezeggingen Chemours’.

Alle bijlagen bij deze brief kunt u terugvinden via:

<https://pzh.notubiz.nl/modules/1/Ingekomen%20stukken/896978>